

Handläggare
Oliver Karlöf
Telefon: +46 76 122 76 59**Till**
Miljöförvaltningen

Kontorsremiss av förslag till Handlingsplan för biologisk mångfald

Remiss från Stockholms miljöförvaltning

Marina Högländ
FörvaltningschefRobert Sköld
Avdelningschef

Bakgrund

Stockholm stad har som mål att bygga 140 000 nya bostäder till 2030. För att varna och utveckla stadens biologiska mångfalden samtidigt som Stockholm växer behövs ett strategiskt angreppssätt, där behov och förutsättningar definieras och lämpligt tillvägagångssätt i stadens olika aktiviteter föreslås. Handlingsplanen är ett verktyg för att stödja det arbetet genom att visa på hur vi kan gynna och stärka biologisk mångfald i den fysiska miljön och se till att frågan uppmärksammas i stadens olika arbetsprocesser. Handlingsplanen omfattar strategier för staden internt liksom för externa aktörer som är verksamma i Stockholm.

Förslaget till handlingsplan har tagits fram av miljöförvaltningen med stöd från stadsbyggnadskontoret. Strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm har varit styrgrupp. I april 2019 hölls ett referensgruppsmöte där handläggare från tolv stadsdelsförvaltningar och flera centrala kontor deltog. Ett avstämningsärende med projektets inriktning togs upp i miljö- och hälsoskyddsnämnden i juni. Ett rundabordsamtal med föreningsliv genomfördes i augusti under ledning av Miljö- och klimatroteln. I november hölls en workshop med brett deltagande av stadens förvaltningar och bolag.

Ärendets beredning

Utredningen har för yttrande senast 14 februari 2020 skickats sänts som kontorsremiss till samtliga förvaltningar, bolag och stiftelser i Stockholms stad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Handlingsplanen innehåller många bra åtgärder och mål som känns genomförbara. Vikten av konnektivitet mellan sjöar, vattendrag, stränder och kust är ofta förbisedd men lyfts fram på många håll i handlingsplanen vilket är viktigt. Här följer de synpunkter/kommentarer som vi anser bör tas hänsyn till i handlingsplanen:

De externa samarbetena med andra kommuner nämns kort i slutet av handlingsplanen men detta anser vi vara en central del i arbetet med biologisk mångfald och bör belysas mer. Att jobba med sammanhängande livsmiljöer för organismer på land och i vatten kräver ofta ett större perspektiv och att jobba över kommungränser bör därmed vara praxis. Exempelvis har vi många fiskarter som vandrar långa vägar från sina uppväxt- och lekplatser ut till havet.

I planen nämns prioriterade arter som något statistiskt. Vi ser gärna att prioriterade arter identifieras kontinuerligt då det annars är lätt hänt att vi jobbar vidare med samma fåglar, groddjur och däggdjur och missar arter som ofta går under radarn exempelvis många fiskarter, svampar, bottenlevande kräftdjur (ex skorv), reptiler mm. Det som Stockholmare ser och uppskattar får oftast mer fokus men ett arbete med biologisk mångfald ska innefatta all flora och fauna.

Det är mycket bra att fria vandringsvägar nämns i handlingsplanen. Ett vidare mål för vattendrag kan vara att de ska efterlikna ett opåverkad miljö så nära det går. Med detta menas fria vandringsvägar samt en god tillgång till död ved, sten/grus och andra substrat som oftast lyfts bort av estetiska skäl. Detta med hänsyn till kulturhistoriska lämningar och transportleder över vatten.

När det gäller kompensationsåtgärder i vatten bör det läggas större vikt vid akvatiska åtgärder. Groddammar och småvatten är mycket viktiga för den biologiska mångfalden men de få vegetationsrika stränderna som finns kvar i staden håller på att försvinna vilket gör detta till en brådskande angelägenhet. Utan dessa försvinner viktiga

lek- och ståndplatser för många av våra fiskarter. Här bör åtgärder som erosionsskydd, bottenfärgsförbud, ljusgenomsläppliga bryggor, konstgjorda skyddade vikar mm användas för att förhindra en fortsatt degenerering.

Förutom abborre och grönling som nämns i planen bör man inrikta sig på rovfisk generellt då många arter har sett en kraftig tillbakagång och är vitala för ett friskt hav/vatten. Även vandrigen mellan söt- och saltvatten är viktig för dessa arter och här finns det möjlighet att skapa bättre förutsättningar (nya slussen har en nya fiskväg planerad som kommer kräva skötsel) samt vid Riksbrodammen där fiskluckan idag endast är avsedd för lax och öring. Andra objekt där framkomligheten måste förbättras är Nackaån och Årstabäcken.

Det nämndes inte svamp i handlingsplanen. Främst signalarter som trivs och är unika för våra eklandskap bör få lite rum. Tillräckligt stora naturskogsområden måste finnas om det ska finnas mångfald i svampriket. Både svamp och bär-plockning är väldigt viktiga friluftaktiviteter, så lite större skogsområden nära staden är viktigt. Det är av stort värde att försöka få ett mått på den minsta areal en skog skall ha för att kunna bibehålla en mångfald av flora, svampar och bär och då med det slitage som stadens närhet innebär.

Naturtillsyn nämns men det kan vara en idé att ta upp tillsynen på vatten, främst fisketillsynen, vars mål är att upprätthålla de lagar som är till för att inte exploatera vattenlevande organismer. Detta leder direkt till en större biologisk mångfald.

Under punkten ”Upphandling som berör biologisk mångfald” bör det lokala yrkesfisket i främst Mälaren tas upp. Länsstyrelsen har även ett projekt som syftar att lyfta outnyttjade fiskarter, exempelvis braxen, som god matfisk. Planer på att testa braxenburgare i skolkök pågår redan och skulle vara ett mycket hållbart alternativ till att importera fisk. Även invasiva fiskarter som svartmunnad smörbult är tänkt som ett matalternativ.